

การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทร
อำเภอพนุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี*
IMPROVING THE QUALITY OF LIFE IN THE COMMUNITY OF THE PEOPLE
OF NONG SAI SUBDISTRICT, PHUN PHIN DISTRICT,
SURAT THANI PROVINCE

พระอธิการธวัชชัย แสงโสภณ

Phraathikan Thawatchai Saengsophon

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สุราษฎร์ธานี ประเทศไทย

Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surat Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: watnerndindaeng@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพชีวิต 2) พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิต 3) สร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอพนุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีขอบเขตด้านเนื้อหา คุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ประชากร ได้แก่ ประชาชนตำบลหนองไทร 365 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ มีความเชื่อมั่น 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ฝ่ายปกครองท้องถิ่น จำนวน 5 คน บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร จำนวน 5 คน และนักวิชาการ จำนวน 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนในตำบลหนองไทรมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.90$) ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.89$) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.87$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.78$) 2) พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ผ่านโครงการอาหารกลางวัน โครงการก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ ด้านจิตใจ ผ่านโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และคนพิการ เข้าร่วมโครงการ วัด ประชา รัฐ สร้างสุข ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านรวมตัวกันร่วมกันทำกิจกรรม เช่น งานบุญ งานบวช งานศพ ส่งเสริมพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสภาพแวดล้อม ผ่านการจัดระบบบริหารจัดการกำจัดขยะ บำรุงรักษาสภาพแหล่งน้ำ ลำคลอง และคูคลอง และ 3) การสร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน รูปแบบการทำกิจกรรมโดยใช้พลัง “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ) การสร้างเครือข่ายเข้าร่วมโครงการคุณธรรมต้นแบบในการสร้างเครือข่ายชุมชน กิจกรรมเครือข่ายเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสืบสานประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น และเป้าหมายในการสร้างเครือข่าย ความสมัครใจและมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, กิจกรรมการยกระดับ, การสร้างเครือข่ายทางสังคม

* Received January 6, 2024; Revised January 24, 2024; Accepted January 26, 2024

Abstract

The purposes of this research article are to 1) study quality of life 2) develop activities to improve quality of life 3) create a network to improve quality of life in the community. of the people of Nong Sai Subdistrict, Phunphin District, Surat Thani Province It is a mixed methods research. There are areas of content, quality of life, physical aspect, mental aspect, and social relationship aspect. And in terms of the environment, the population includes 365 people in Nong Sai Subdistrict. A questionnaire was used as a tool with a reliability value of 0.99. Statistics used in the analysis were percentages, means, and standard deviations. Key informants include 5 people from the local government department, 5 people from the Nong Sai Subdistrict Administrative Organization, and 5 academics, totaling 15 people. The results of the research found that 1) People in Nong Sai Subdistrict have a quality of life. At a high level, including physical aspects ($\bar{X} = 3.90$, mental aspects ($\bar{X} = 3.89$), social relationships ($\bar{X} = 3.87$), and environmental aspects ($\bar{X} = 3.78$). 2) Develop activities to improve quality. Physical life through the lunch program Project to construct a multi-purpose sports field, psychological aspect through the project to promote the health of the elderly and people with disabilities, participating in the Wat Pracharat Creates Happiness project, social relations aspect. Through gathering together to do activities such as merit-making ceremonies, ordination ceremonies, funerals, promoting the development of religion, art, culture, customs, traditions and local wisdom. Environmental aspect Through organizing a waste management system Maintaining the condition of water sources, canals, and canals; and 3) creating a network to improve the quality of life in the community. Form of activity using the power of "Bowon" (home, temple, school/government), network building, joining the Moral Model Project to build community networks. Network activities emphasize the practice of Buddhist principles. and continue the tradition local culture and goals for creating a network Voluntary and participation

Keywords: Quality of Life, Upgrading Activities, Social Networking

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาทั้งส่วนบุคคล ครอบครัว และชุมชน จึงต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์ และสภาพแวดล้อม เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารและพัฒนาตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้มีพอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเอง และสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมลดน้อยลง การพัฒนาที่มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีขึ้นในกลุ่มวัยทำงานให้มีศักยภาพที่จำเป็นต่อการการทำงานให้ทัน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในโลกปัจจุบัน จะมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง (นอริณี ตะหวา และคณะ, 2566) เหตุผลที่มนุษย์ทุกคนจะต้องยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เนื่องจากมนุษย์แต่ละคนมิได้อยู่ตามลำพังเพียงคนเดียวแต่มนุษย์จะต้องดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในชุมชน จึงจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และผลตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้อื่นในสังคม ดังนั้น บุคคลแต่ละคนจึงจำเป็นต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับคนอื่น ทั้งแนว ความคิดใน

การดำเนินชีวิต บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการแสดงออกของ ความมีมนุษยสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ และนำมาปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ถูกต้องเหมาะสมทัดเทียมกับแนวทางในการดำเนินชีวิตและความเจริญก้าวหน้า (พระสมชาย จนทสาโร, 2562) การศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในชุมชนหรือในประเทศไทยมีมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี แล้วแต่ก็ยังมีปัญหาในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ทำให้หน่วยงานภาครัฐ โดยกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ และนักวิชาการที่สนใจได้พยายามพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต ทั้งในระดับจังหวัด ระดับชุมชน และระดับบุคคล เพราะตระหนักถึงความสำคัญของการยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคลครอบครัว ชุมชน จึงต้องมีการยกระดับคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดีรู้จักการบริหารตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้ เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น (พัชรี หล้าแหล่ง, 2556) การพัฒนาชุมชนในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคต กระบวนการพัฒนาประเทศที่ผ่านมามีบางสิ่งบอกให้รู้ว่า การพัฒนาและการเรียนรู้ของชุมชน ในสังคมไทยนั้น มีความเป็นมาอย่างต่อเนื่องเป็นทั้งการเรียนรู้ การพัฒนาและการถูกรับรู้ด้วยอำนาจของความรู้ แนวคิดการพัฒนาและกลไกการจัดการของรัฐในอดีต การเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชนในแต่ละพื้นที่ ที่มีการเรียนรู้และดำเนินการผ่านระบบทางสังคมที่เชื่อมโยงกับบ้าน วัด วัง และโรงเรียน เพื่อปลูกฝังให้ลูกหลานได้มีความรู้ในการทำสัมมาชีพ และเรียนรู้เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ ร่วมกันด้วยความดีงามตามแนวคิดการพึ่งพาอาศัยกันและกัน ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของการดำรงอยู่ในสังคมมนุษย์ที่จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บนหลักการของความเป็นพี่ น้อง เป็นเพื่อนบ้าน หรือเป็นคนละแวกบ้านเดียวกัน เป็นหลักการของความสามัคคีและการแบ่งปันที่ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นร่วมกันทำกิจกรรมเป็นต้น เช่น ขุดบ่อน้ำ สร้างถนน สร้างศาลา หรือการก่อสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ที่ทุกคนใช้ร่วมกันนั่นเอง (วรการณ พูลสวัสดิ์ และคณะ, 2562)

จากการสรุปปัญหาของชุมชนตำบลหนองไทร ด้านศักยภาพของชุมชน ประชาชนภายในชุมชนค่อนข้างมีศักยภาพ แต่การดำเนินงานของกลุ่มยังไม่ต่อเนื่อง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาชีพ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังขาดจิตสำนึกในการรับผิดชอบร่วมกันในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังไม่มีมีการพัฒนาอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้านสังคม ค่านิยมของเยาวชนให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมต่างประเทศ ไม่ค่อยสนใจ ในประเพณีวัฒนธรรมความเป็นไทย ปัญหาเรื่องยาเสพติด ด้านเศรษฐกิจ เกิดช่องว่างในการกระจายรายได้ ไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร, 2565) จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคมเพิ่มมากขึ้น แต่ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนหลายด้านยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ทั่วถึง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ศึกษาไปสู่การสังเคราะห์แนวทางการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน นำไปขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพในชุมชนและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทรจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อสร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการศึกษาตามขอบเขตเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม

2. ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูล กลุ่มที่ 1 ฝ่ายปกครองท้องถิ่น 5 คน กลุ่มที่ 2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร 5 คน กลุ่มที่ 3 นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน ประชาชนในตำบลหนองไทรจำนวน 365 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร, 2565)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัด สุราษฎร์ธานี และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้บอกถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากหัวหน้าส่วนราชการตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และตรวจสอบความถูกต้องและข้อความในการตอบแบบสอบถาม เก็บแบบสอบถามได้ทั้งหมด 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติบรรยาย การหาค่าความถี่ และร้อยละ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 วิเคราะห์ยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสถิติพรรณนา 4) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 และข้อ 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสถิติพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม

คุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	3.90	0.833	มาก
2. ด้านจิตใจ	3.89	0.845	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.87	0.830	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.78	0.878	มาก
ภาพรวม	3.86	0.808	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.808) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นกัน และได้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90, ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89, ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87, และด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78, ตามลำดับ

2. การพัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้

2.1 พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านร่างกาย ต้องจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนได้ดูเป็นตัวอย่าง ประกอบด้วย จัดให้มีโครงการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าตามหลัก โภชนาการอย่างทั่วถึงให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ฝึกอบรมมีความรู้ รับทราบถึงปัญหาและพิษภัยของยาเสพติด ส่งเสริมการออกกำลังกาย และรักษาสุขภาพของประชาชน โดยการจัดทำโครงการก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีลานกีฬาไว้ใช้ในการออกกำลังกายที่ได้มาตรฐาน โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และคนพิการ ควรส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน (ยุพา หนูรัก, 2566)

2.2 พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านจิตใจ ประกอบด้วย กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้เห็นความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อขัดเกลาจิตใจ จัดโครงการสืบสาน วัฒนธรรมประเพณี รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ เข้าร่วมโครงการ วัด ประชา รัฐ สร้างสุข และหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างสุขภาวะทั้งทางด้านกายภาพ จิตใจ สังคม และปัญญาภิธรรม อบต.เคื่อนที่ จัดให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุ (จุฑามาศ ทองอินทร์, 2566)

2.3 พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประกอบด้วย การมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องร่วมกันชาวบ้านในหมู่บ้าน ชาวบ้านก็จะมารวมตัวกันร่วมกันทำกิจกรรม เช่น งานบุญ งานบวช งานศพ ควรมีการส่งเสริมให้คงอยู่ต่อไป เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมประชุมในการประชุมประจำเดือน จัดตั้งศูนย์บริการพยาบาลและสวัสดิการประจำชุมชน โดยเป็นที่ตั้งของรพพยาบาลฉุกเฉิน ผู้นำท้องถิ่นมีการพบปะเยี่ยมเยียน เพื่อสอบถามความเป็นอยู่ หรือปัญหาในการดำเนินการชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ส่งเสริมพัฒนาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญา และส่งเสริมการออกนโยบายการตั้งคลินิกให้คำปรึกษาด้านความรักและการใช้ชีวิตคู่ (สุพล ศรเกษตรริน, 2566)

2.4 พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ระบบบริหารจัดการ การกำจัดขยะมูลฝอย โครงการลดและคัดแยกขยะที่สามารถขายได้เพื่อนำไปขายเพิ่มรายได้ให้แก่ ครอบครัว สร้างจิตสำนึก และให้ความรู้สำหรับประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการ ขยะให้ถูกวิธี และสามารถลดปริมาณขยะในครัวเรือนได้มากขึ้น รณรงค์ให้มีการเลิกตัดต้นไม้และให้ปลูกต้นไม้ทดแทน กิจกรรมให้มีการบำรุงรักษาสภาพแหล่งน้ำ ลำคลอง และคูคลอง ประชาชนที่มีจิตอาสา เสียสละที่พร้อมปฏิบัติหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัยได้อย่างทันท่วงที (สุรศักดิ์ ชนะแก้ว, 2566)

3. การสร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1 รูปแบบการกิจกรรมในการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย โดยใช้พลัง “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ) มีการจัดตั้งคณะกรรมการ และเชิญหน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วม มีการประชุมวางแผนร่วมกัน ของคณะกรรมการและชาวบ้าน ถือเอาเสียงส่วนใหญ่ของชาวบ้านในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ ด้วยการน้อมนำ สถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์เป็นหลักสำคัญในการสร้างรูปแบบ มุ่งเน้น หลักการ 3 มิติ มาอบรมชาวบ้าน คือ 1) หลักสังคหวัตถุ 4 2) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) หลักการ อนุรักษ์วัฒนธรรม

3.2 การสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย 1) เข้าร่วมโครงการคุณธรรมต้นแบบในการสร้างเครือข่าย ชุมชน เน้นในรูปของกลุ่มชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ ทำให้งาน พัฒนาต่าง ๆ 2) โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการพัฒนาชุมชนด้วย เมื่อแก้ปัญหา ทุกอย่างได้แล้วก็จะทำให้ชุมชนน่าอยู่เจริญก้าวหน้าอย่างสงบสุขยั่งยืน 3) เมื่อมีปัญหาที่นำปัญหานั้นมา ปรีกษาหารือกันในที่ประชุม เพื่อแก้ไขปัญหาค่อยไป 4) การให้คำแนะนำสั่งสอนการชักชวน ให้ผู้คนเข้าร่วม โครงการคุณธรรมต้นแบบในการสร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรม เพื่อเป็นสนับสนุนให้ เกิดความเข้าใจอันดีของ ชุมชน 5) การให้ความช่วยเหลือทั้งข้าวของเครื่องใช้และเงินทองแก่ผู้ที่ตกทุกข์ ได้ยากและเดือดร้อนไม่มีที่อยู่อาศัย

3.3 กิจกรรมของเครือข่าย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธ ศาสนา และสืบสานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น 2) ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ร่วมบริจาคข้าวสารอาหารแห้ง เมื่อทางวัดจัดกิจกรรมเครือข่ายชุมชน 3) ช่วยเหลืออนุเคราะห์งานในชุมชน เช่น งานบวช งานแต่ง และงานศพของคนในชุมชนทุกครั้งเพื่อ เป็นต้น แบบในการช่วยเหลือ และเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีให้กับคนในชุมชนอีกด้วย ร่วมกับคนในชุมชนปลูกต้นไม้เพื่อรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ การรักษาความสะอาดเริ่มต้นในครัวเรือนก่อนตลอดจนการจัดการขยะ ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองและรักษา ความสะอาดในชุมชนส่วนร่วมกิจกรรมประจำปีทางวัดจัดขึ้น และสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ แสดงน้ำใจด้วยการให้ น้ำเครื่องดื่ม น้ำแข็ง ไปร่วมสนับสนุนเพื่อเป็นการบรรเทาความเหนื่อยล้าของผู้ที่ลงแรงทำงาน สนับสนุนเสื้อทีมใน การแข่งขันกีฬาภายในหมู่บ้าน

3.4 เป้าหมายในการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย 1) ความสมัครใจและมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ มีเป้าหมายในการพัฒนา แก้ไขปัญหาที่ต้องแก้ ความดีที่อยากทำ 2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป้าหมายหลักเน้นทุกคนในชุมชนเกื้อหนุนพึ่งพากันและกัน คือ เร่งเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ ส่งเสริมการสร้างสา ธารณสมบัติ ปรับปรุงการอนามัยและสุขภาพ และส่งเสริมการศึกษา ระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรม 3) โดยให้ ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล 5 ลด ละ เลิกอบายมุข และสร้างคนดีในชุมชน 4) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 5) การประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยหรือกฎกติกาของชุมชน ช่วยกันพัฒนาชุมชน ให้มีความเจริญรุ่งเรืองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

อภิปรายผล

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ ทางสังคมและด้านสภาพแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าประชาชนในตำบลหนองไทร มีความเป็นอยู่ที่ดี เช่น มีที่อยู่อาศัย ที่ดีมีสุขภาพ และการดูแลสุขภาพ ที่ดีมีสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมที่ดีมีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น น้ำ อากาศ บริสุทธิ์ และยังรวมไปถึงการพักผ่อนและสันทนาการที่ดีตามสมควรอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พระสมชาย จนทสาโร เรื่อง “บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดีแขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนสุขฤดีแขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านร่างกาย มีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรับประทานอาหารเช้าที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อร่างกาย (พระสมชาย จนทสาโร, 2562)

2. พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 1) พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านร่างกาย ประกอบด้วย 1) โครงการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการให้นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์สุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ฝึกอบรมมีความรู้ รับทราบถึงปัญหาและพิษภัยของยาเสพติด 2) โครงการก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน สวนสาธารณะ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีลานกีฬาไว้ใช้ในการออกกำลังกายที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการออกกำลังกาย และรักษาสุขภาพของประชาชน 3) โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และคนพิการ 4) โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน ค่าครองชีพสูงขึ้น ประชาชนมีรายไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ แสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย จึงต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการจัดโครงการอาหารกลางวัน โครงการก่อสร้างงานกีฬา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถพร กีก้างพล เรื่อง “คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญ การพัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจผ่านการรณรงค์ทางด้านสุขภาพ และจิตใจคนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชนได้ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (อรรถพร กีก้างพล, 2564)

3. พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านจิตใจ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้เห็นความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 2) เข้าร่วมโครงการวัดประชา รัฐ สร้างสุข หมู่บ้านรักษาศีล 5 3) จัดโครงการกิจกรรม อบต.เคลื่อนที่ เพื่อออกเยี่ยมประชาชนเพื่อรับฟังปัญหาและความคิดเห็นของประชาชนให้ทั่วถึงจัดโครงการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 4) จัดให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อดูแลจิตใจ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้เบิกบานแจ่มใส และรู้สึกไม่ถูกผู้นำชุมชนทอดทิ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนธยา สวัสดิ์ เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุชุมชนบ้านร้องเม็ง” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านอารมณ์หาเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้เบิกบานแจ่มใส ด้านสังคม คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม บำรุงศาสนา และด้านสติปัญญา คือ การสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างประโยชน์สุขแก่สังคมโดยรวม (สนธยา สวัสดิ์, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร อิมิวัตรและคณะ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางปฏิบัติ คือ 1) กิจกรรมรื้อฟื้นความทรงจำวัยเยาว์แก่ผู้สูงอายุในชุมชน 2) กิจกรรมกองทุนหนึ่งวันหนึ่งบาทเพื่อเติมโอกาสแก่ผู้ยากไร้ในชุมชน 3) กิจกรรมหมอน้อยคอยอาสา 4) โรงเรียนผู้สูงอายุสาขาระดับหมู่บ้าน 5) โรงเรียนผู้สูงอายุระดับตำบล และสร้างระบบการดูแลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นภารกิจใหม่ต่อไปในอนาคต (ประยูร อิมิวัตร และคณะ, 2562)

4. พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประกอบด้วย 1) รวมตัวกันร่วมกันทำกิจกรรม เช่น งานบุญ งานบวช งานศพ 2) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน 3) จัดตั้งศูนย์บริการพยาบาลและสวัสดิการประจำชุมชน โดยเป็นที่ตั้งของรถพยาบาลฉุกเฉิน 4) ผู้นำท้องถิ่นมี

การพบปะเยี่ยมเยียนสอบถามความเป็นอยู่ หรือปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง 5) ส่งเสริมพัฒนาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญา และ 6) ส่งเสริม การออกนโยบายการตั้งคลินิกให้คำปรึกษาด้านความรักและการใช้ชีวิตคู่ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้นำชุมชนต้องการให้ ประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรัก ความสามัคคีกันมากขึ้นในชุมชนสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุธรรม อิสเฮาะ เรื่อง “คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอกงหรา จังหวัด สงขลา” ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว หรืออาจสร้างกิจกรรมอื่น เพื่อให้ประชาชนลดความคิดในเรื่องเพศแล้วหันมาสนใจในเรื่องของส่วนรวม (อนุธรรม อิสเฮาะ, 2561)

5. พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดสระแก้ว ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) ระบบบริหารจัดการ การกำจัดขยะมูลฝอย โครงการลดและ คัดแยกขยะที่สามารถขายได้เพื่อนำไปขายเพิ่มรายได้ให้แก่ ครอบครัว สร้างจิตสำนึก และให้ความรู้สำหรับ ประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการขยะให้ถูกวิธี และสามารถลดปริมาณขยะในครัวเรือนได้มากขึ้น 2) รมรงค์ให้มีการเลิกตัดต้นไม้และให้ปลูกต้นไม้ทดแทน 3) กิจกรรมให้มีการบำรุงรักษาสภาพแหล่งน้ำ ลำคลอง และคูคลอง 4) การจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้มีอาสาสมัคร อปพร. กองกำลังภาคประชาชนที่มีจิตอาสา เสียสละ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้นำชุมชนต้องการให้ประชาชนสร้างจิตสำนึก และให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ ขยะให้ถูกวิธี และสามารถลดปริมาณขยะในครัวเรือนได้มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเกิดแนวคิดในการ จัดการขยะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมชาย จนทสโร เรื่อง “บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนา คุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดีแขวงท่าแร่เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนให้เห็นคุณค่าที่แท้จริงของต้นไม้และควรให้มีการปลูกต้นไม้ทดแทน (พระสมชาย จนทสโร, 2562)

การสร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดสระแก้ว การสร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ได้แก่ 1) รูปแบบการทำกิจกรรมใน การสร้างเครือข่าย โดยใช้พลัง “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน/ราชการ) 2) การสร้างเครือข่ายชุมชน ประกอบด้วย 2.1) มีโครงการคุณธรรมต้นแบบในการสร้างเครือข่ายชุมชน มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจาก พลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งาน พัฒนาต่าง ๆ 2.2) โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ใน การพัฒนาชุมชนด้วย 2.3) เมื่อมีปัญหาก็นำปัญหานั้นมาปรึกษาหารือกันในที่ประชุม เพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป 2.4) การให้คำแนะนำสั่งสอนการชักชวน เพื่อเป็นสนับสนุนให้ เกิดความเข้าใจอันดีของชุมชน 2.5) การให้ความ ช่วยเหลือทั้งข้าวของเครื่องใช้และเงินทองแก่ผู้ที่ตกทุกข์ ได้ยากและเดือดร้อน 3) กิจกรรมของเครือข่าย ประกอบด้วย 3.1) กิจกรรมเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสืบสานประเพณี วัฒนธรรมอัน ดั้งเดิมของท้องถิ่น 3.2) ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และ 3.3) ช่วยเหลืออนุเคราะห์งานในชุมชน เช่น งานบวช งานแต่ง และงานศพของคนในชุมชนทุกครั้ง 4) เป้าหมายในการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย 4.1) ความสมัครใจและมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ มีเป้าหมายในการพัฒนา แก้ไขปัญหาที่ต้องแก้ ความดีที่ยากทำ 4.2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป้าหมายหลักเน้นทุกคนในชุมชนเกื้อหนุนพึ่งพากันและกันคือ เร่งเพิ่ม ผลผลิตและเพิ่มรายได้ ส่งเสริมการสร้างสาธารณสมบัติ ปรับปรุงการอนามัยและสุขภาพ และส่งเสริมการศึกษา ระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรม 4.3) ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น ศีล 5 ลด ละ เลิก อบายมุข และสร้างคนดีในชุมชน 4.4) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 4.5) การประพฤติตนอยู่ใน ระเบียบวินัยหรือกฎกติกาของชุมชนช่วยกันพัฒนาชุมชน ให้มีความเจริญรุ่งเรืองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้นำชุมชนต้องการให้เป็นชุมชนน่าอยู่ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี สะอาดและปลอดภัย มีผังเมืองที่ดี สร้างความมั่นคงทาง

เศรษฐกิจ ส่งเสริม เศรษฐกิจชุมชน และสร้างกลุ่มอาชีพให้พึ่งตนเองได้ ทางด้านสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูล มีวินัย มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาศักดิ์ดา กิตติสมปนโน (เหลาลาภะ) เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรมต้นแบบเชิงพุทธ ในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า การสร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรม 1) รูปแบบการทำกิจกรรม มุ่งเน้นหลักการ 3 มิติ คือ หลักพุทธธรรม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักอนุรักษ์วัฒนธรรม 2) สร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรมเชิงพัฒนา ช่วยเหลือพึ่งพากัน 3) กิจกรรมของเครือข่าย มีปลูกต้นไม้ร่วมกันในวันสำคัญ และ 4) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์ ร่วมกันในการ สร้างเครือข่าย โดยมีโครงการคุณธรรมต้นแบบในการสร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรม การพัฒนา รูปแบบการสร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรมต้นแบบเชิงพุทธ (พระครูใบฎีกาศักดิ์ดา กิตติสมปนโน (เหลาลาภะ), 2564)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถให้คำอธิบายแนวคิดที่ใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชน ตำบลหนองไทร อำเภอบ้านฝาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้จากการศึกษาชุมชน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิต จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของประชาชน ด้านร่างกายส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรับประทานอาหารที่เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อร่างกาย ด้านจิตใจมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีหน่วยให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ ของสมาชิกใน ด้านสิ่งแวดล้อม รมรงค์ให้มีการเลิกตัดต้นไม้และให้ปลูกต้นไม้ทดแทน

2. พัฒนากิจกรรมการยกระดับคุณภาพชีวิต จัดโครงการดังนี้ โครงการอาหารกลางวัน โครงการก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และคนพิการ รวมตัวกันร่วมกันทำกิจกรรม เช่น งานบุญ

งานบวช งานศพ ส่งเสริมให้มีความสำคัญวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โครงการวัดประชา รัฐ สร้างสุข อบต. เคลื่อนที่ การกำจัดขยะมูลฝอย บำรุงแหล่งน้ำ การจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3. สร้างเครือข่ายการยกระดับคุณภาพชีวิต 1) รูปแบบการทำกิจกรรมโดยใช้พลัง “บวร” 2) การสร้างเครือข่ายเข้าร่วมโครงการคุณธรรมต้นแบบในการสร้างเครือข่ายชุมชน 3) กิจกรรมเครือข่ายเน้นการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสืบสานประเพณี วัฒนธรรม

4. เป้าหมายในการสร้างเครือข่าย ความสมัครใจ วิสัยทัศน์ร่วมกัน ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เพราะงานเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การมีงานทำช่วยให้มนุษย์สามารถสนองความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต เป็นแหล่งที่มารายได้ งานเป็นตัวกำหนดสถานภาพ และตำแหน่งทางสังคม ลักษณะของงานเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น ประชาชนในชุมชนก็เช่นเดียวกัน การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนสามารถทำได้โดยผ่านการจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และคนพิการ โครงการสืบสาน วัฒนธรรมประเพณี รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ เข้าร่วมโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข และหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างสุขภาวะทั้งทางด้านกายภาพ จิตใจ สังคม และปัญญา กิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารจัดการขยะ และการสร้างเครือข่ายโดยการเข้าร่วมโครงการชุมชนคุณธรรม ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน ผู้นำชุมชนควรมีการจัดกิจกรรมการหมั่นคอยตรวจตรา ดูแล และเยี่ยมเยียนประชาชนในชุมชนอยู่เสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรจัดทำแผนส่งเสริมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องและมีความชัดเจนเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต สุขภาวะ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ควรมีการส่งเสริม การรณรงค์ให้ ลด ละ เลิก สิ่งเสพติดทุกชนิดภายในชุมชน เพื่อสุขภาพที่ดีของร่างกาย ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มเติมได้แก่ ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) ด้านกายภาพ เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ ทองอินทร์. (26 ตุลาคม 2566). การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชนของประชาชน ตำบลหนองไทร อำเภอฟูนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (พระอธิการธวัชชัย คมกริต, ผู้สัมภาษณ์)
- นอรีณี ตะหวา และคณะ. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มวัยทำงานในชุมชนเทศบาลเมืองปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 32(1), 31-42.
- ประยูร อิมิวัตร์ และคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 7(2), 364-374.
- พระครูใบฎีกาศักดิ์ดา กิตติสมปโน (เหลาลาละ). (2564). การพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายชุมชนคุณธรรมต้นแบบเชิงพุทธ ในอำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น. วารสารนิเทศศาสตร์และสังคมท้องถิ่น, 5(2), 129-139.
- พระสมชาย จนทสาโร. (2562). บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดีแขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ใน ปริญาพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พัชรี หล้าแหล่ง. (2556). การศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม
น้ำมันในพื้นที่ภาคใต้. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยจังหวัดชุมพร.
- ยุพา หนูรัก. (26 ตุลาคม 2566). การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชนตำบลหนองไทร อำเภอฟุนพิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (พระอธิการธวัชชัย คมภีร์โต, ผู้สัมภาษณ์)
- วรากรณ์ พูลสวัสดิ์ และคณะ. (2562). การพัฒนาชุมชนตามแนวคิดทางสายกลางขงจื้อ. วารสาร มจร พุทธปัญญา
ปริทรรศน์, 4(3), 399-540.
- สนธยา สวัสดิ์. (2561). การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุชุมชนบ้านร้องเม็ง. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.
- สุรพล ศรีเกษตริน. (13 พฤศจิกายน 2566). การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชน ตำบลหนองไทร
อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (พระอธิการธวัชชัย คมภีร์โต, ผู้สัมภาษณ์)
- สุรศักดิ์ ชนะแก้ว. (10 พฤศจิกายน 2566). การยกระดับคุณภาพชีวิตในชุมชน ของประชาชน ตำบลหนองไทร
อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (พระอธิการธวัชชัย คมภีร์โต, ผู้สัมภาษณ์)
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไทร. (2565). การบริการพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565 จาก
[http://www. saonongsai.go.th/general4.php](http://www.saonongsai.go.th/general4.php)
- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2561). คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัด
สงขลา. ใน ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อรรคมพร กีก้างพล. (2564). คุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ประเทศไทย. วารสารรัชต์ภาคย์, 15(43), 227-238.